

[Pia Christmas-Møller]

stolte af med god grund. Da fundamentet truede med at smuldre på grund af usunde træk ved vores økonomi for 10 år siden, tog vi os sammen og gik på kur. Det skete lige akkurat i tide. Dommedagsprofetierne blev gjort til skamme, og vi har i fællesskab ikke bare bevaret, men også udbygget velfærden målt i kroner og øre.

Aldrig har vi tjent så mange penge i Danmark, og aldrig har vi overført så mange penge til hinanden. Socialcheferne talte på deres nylige årsmøde om den administrative belastning, der følger i kølvandet på, hvad de kalder den forkælede rødvinsgenerations tilbøjelighed til at henvende sig på bistandskontoret selv med det mindste problem, endog før andre løsningsmuligheder overhovedet er overvejet. Afslag følges op med bunker af ankesager. Holdningerne er i skred, lød meldingen. Flere og flere betragter ikke offentlig støtte som hjælp i en social nødsituation, men som en rimelig dividende på skatten. Ja, man må spørge sig selv, om kæden er hoppet af systemet, og om det ikke snart var på tide, at vi i Folketinget tog fat på den overordnede prioriteringsdiskussion.

Arbejdsløsheden er vores største problem. Den mærkes som en økonomisk bet for både den enkelte og for samfundshusholdningen, men ingen behøver at sulte eller at stå uden tag over hovedet som følge af arbejdsløshed. Og godt for det – det er slemt nok i sig selv at gå ledig.

Tilsyneladende står vi altså fortrinsvis med nogle temmelig luksuriøse problemer, i hvert fald målt med international målestok. Alligevel er der, al vores gode vilje til trods, alle vores fine forkromede systemer til trods, en gruppe mennesker, som vi ikke formår at hjælpe. De føler sig, og de er i vidt omfang, uden for fællesskabet. Og det er de allersvageste, de alermest udsatte og problembelastede mennesker. Det er posedamen på banegården, alkoholikeren på bænken, narkomanen og gadebørnene, omflakkende psykisk syge og andre med multiproblemer.

Det er en hård nyser at skulle erkende, at vort fine velfærdssamfund med vore fine sociale systemer slet ikke i tilstrækkeligt omfang formår at nå ud til dem, der har det allerdårligst. Der er tale om mennesker, der har det så dårligt, at de slet ikke føler, at de hører med til

vort fællesskab. For dog at bevare en smule af selvrespekten formulerer nogle af dem det sådan, at de har meldt sig ud af samfundet.

Der har og vil til alle tider være personer, som aktivt og med fuldt overlæg melder pas på normaliteten. Det skal der være plads til. Succesen for velfærds- og socialpolitikken skal ikke måles på, om vi får alle tilpasset en slags normalskabelon. Vi skal derimod måle vores socialpolitik på, om vi når ud med en håndsrækning til dem, der virkelig har behov for støtte til at komme videre i tilværelsen. Dette at hjælpe dem, der ikke kan klare sig selv, er jo ret beset selve kernen i enhver socialpolitikks eksistensberettigelse.

Men her fortæller de barske kendsgerninger os, at vi langtfra er gode nok. Erfaringerne fortæller også, at det ikke så meget er et spørgsmål om, hvor mange penge vi propper i socialsektoren, eller hvor mange penge vi sender rundt til hinanden for at afbøde de værste skadevirkninger af skattesystemet. Det handler langt mere om holdninger og værdier og om, hvordan vi kanalisere pengene, og hvordan den samlede hjælp tilrettelægges.

Her må vi imidlertid have gjort op med nogle dogmer og fordomme, og det er en proces, som er godt i gang. Jeg tænker bl.a. på den kendsgerning, at de private frivillige organisationer nu er ved at nå bred anerkendelse for, at de rent faktisk er langt bedre til at nå ud til de allersvageste grupper end mange af de offentlige tilbud. De frivillige private organisationer kan således dokumentere ikke alene, at de har en berettigelse, men også at de har en overordentlig betydningsfuld rolle at spille i den samlede socialpolitik.

Jeg synes, det er vigtigt, at den erkendelse nu omfatter samtlige partier, og at et samlet Folketing i dag vil vedtage en dagsorden, hvori det udtrykkeligt siges, at disse organisationer skal inddrages i opgaveløsningen. Heri ligger, at de særlige muligheder, de private og frivillige organisationer har, skal udnyttes maksimalt, og at organisationerne skal have ikke kun den politiske og moralske støtte, men også den økonomiske støtte, der er nødvendig til opgavernes løsning.

Heri ligger derimod ikke, at vi fra politisk side vil hælde ansvaret for samfundets svageste over på de private og frivillige organisationer. Det endelige ansvar er og må altid være placeret hos det offentlige – ingen tvivl om det.